

Statsminister Mette Frederiksens redegørelse til Folketinget den 17. januar 2023
Klausuleret til talen er holdt. Det talte ord gælder.

Da jeg stod på talerstolen her sidste år og holdt min åbningsredegørelse. Der takkede jeg en række kolleger for deres mangeårige indsats for folkestyret og for Danmark.

I dag kan vi byde velkommen til hele 65 nyvalgte medlemmer af Folketinget.

Tillykke til alle jer, der er valgt ind for første gang. Og til jer, der har opnået genvalg.

Danmarks Riges Grundlov er blandt de ældste forfatninger i verden. Vi var et af de første lande til at indføre almindelig stemmeret. Og vi har igennem turbulente tider i verden og Europa holdt fast i vores demokrati og folkestyre.

Danmark er et land med megen tillid mellem mennesker. Valgdeltagelsen er høj. Og den danske befolkning er vidende, engageret og deltagende.

Vi her i salen repræsenterer et fantastisk folk. Et fantastisk land. Og vi skal passe på vores dyrebare og velfungerende demokrati.

Det er vores fælles opgave.

Mit håb er, at den valgperiode, vi nu tager fat på, vil blive kendetegnet af samarbejde og ordentlighed. Både over for de mennesker, vores beslutninger vedrører. Og over for hinanden her som kolleger.

Splittelse og polarisering er nemt. Men et velfungerende samfund kræver det modsatte.

Derfor har netop vi 179 en helt særlig opgave. Hver dag at arbejde for det fælles bedste for den befolkning, vi har fået det kæmpe privilegium og ansvar for at repræsentere.

Jeg glæder mig til samarbejdet. Både om det nære. Og om det, der sker i verden omkring os.

Vi lever i en tid præget af uforudsigelighed og store udfordringer.

Først en pandemi. Så en krig i Europa. Energikrise. Inflation. Økonomisk usikkerhed.

Men også en tid med håb. Og vilje til at gå nye veje.

Det afspejlede sig i de regeringsforhandlinger, som vi afsluttede kort før jul.

Alle Folketingets partier deltog i drøftelserne. Som blev historisk lange. Fordi vi var grundige. Og afsøgte alle muligheder for at bringe Danmark videre i et bredt politisk samarbejde.

Jeg håber, at der er en del partier her i salen, som kan finde deres aftryk i det regeringsgrundlag, som blev resultatet af forhandlingerne.

Vi har sat nye klimamål – vel og mærke de mest ambitiøse for Danmark nogensinde.

Med et stædigt fokus på at realisere de klimamål, vi har sat – og med de nye for øje – vil vi bane vejen for en hurtigere grøn omstilling.

Fjernvarme og varmepumper skal nå flere danske hjem. Og vi skal udbygge vores globale grønne førerposition. Skabe grøn vækst for vores virksomheder.

Når det gælder velfærden, skal pengene selvfølgelig følge med, når vi bliver flere børn og ældre.

Vi vil holde fast i en stram udlændingepolitik. At have styr på antallet, der kommer hertil, er afgørende for både Danmarks sammenhængskraft, og for at integrationen lykkes.

Men de stramme regler medfører nogle gange udfordringer for mennesker, der ønsker at arbejde og bidrage til Danmark. Det vil vi søge at løse.

* * *

De kommende år vil vi investere i velfærd. I uddannelse. I sundhed og psykiatri.

Og i forsvaret og vores fælles tryghed.

Fælles for de initiativer, jeg nævner her, er, at de er forbundet med store udgifter.

Men forslagene til, hvordan vi skal finansiere dem. Dem fornemmer jeg ikke, at der er lige så stor appetit på.

Fordi de er svære. Og fordi de vil kræve hårde prioriteringer.

Mon sandheden ikke er den, at det ofte er let at blive enige om at bruge flere penge. Og mindre let at beslutte, hvor de penge så skal komme fra?

Den nye regering er født som et arbejdsfællesskab. Vi er tre partier med forskellige holdninger og historiske rødder. Vi ser ikke ens på alting og kommer nok heller ikke til det.

Men vi deler en fælles erkendelse af, at vi kun når i mål med de ambitioner, vi har for Danmark. Hvis vi indgår et forpligtende samarbejde om de løsninger og reformer, der skal gøre dem mulige.

I min tale i dag vil jeg gerne invitere Folketinget med i det samarbejde.

* * *

Grundlaget for det danske velfærdssamfund.

Det er selvfølgelig en stærk og robust dansk økonomi.

Det har vi i dag.

Skiftende regeringer har igennem årtier ført en økonomisk politik, der har skabt sunde offentlige finanser. Gode rammevilkår for erhvervslivet. Vækst. Og lav offentlig gæld.

Og kort tid efter de værste bølger af Covid-19 opnåede vi den højeste beskæftigelse i Danmark. Nogensinde.

Vi står godt rustet.

Men vi er også udfordret.

På den korte bane af den høje inflation.

Vi ser heldigvis, at inflationen er aftaget de seneste måneder. Men den ligger fortsat på et meget højt niveau. Det kan mærkes i alle familier.

Regeringen vil inden længe fremlægge et forslag til en ny inflationspakke, der målrettet og midlertidigt hjælper trængte danskere.

Samtidig er vi udfordret af, at verdensøkonomien bremser op. Det vil ramme en lille åben økonomi som vores, der lever af at handle med andre lande.

Vi ser ind i et år, hvor dansk økonomi vil tabe fart. Væksten vil falde. Og arbejdsløsheden vil – desværre – stige.

Derfor skal vi føre en økonomisk politik, der både er ansvarlig og retfærdig. Så vi kommer så skånsomt igennem som muligt.

Og samtidig skal vi styrke Danmark strukturelt.

Om bare syv år. I 2030. Vil der være 125.000 flere ældre på 70 år eller derover. Og 50.000 flere børn under 7 år.

I har alle hørt tallene igen og igen i den netop overståede valgkamp.

Og jeg vil gerne gøre én ting helt klart: Det her handler ikke om at betragte samfundets ældste som en ældrebyrde. Slet ikke.

Det er generationerne før os, der har bygget vores samfund. Vi er jer dybt taknemmelige. Og det er vores opgave at sikre en værdig ældrepleje, når livets efterår melder sin ankomst.

Flere ældre med behov for pleje og omsorg. Flere akutte patienter på sygehusene. Flere børn i vuggestuer, børnehaver, dagpleje, skoler.

Mens andelen af os, der er i beskæftigelse, vil falde.

Det har den konsekvens. At det økonomiske råderum til nye prioriteter er begrænset. Mens mængden af initiativer, vi skal i mål med – initiativer, der koster penge. Er stor.

Nogle eksempler:

At lade pengene følge med, når vi bliver flere børn og ældre. Det vil koste 21 milliarder frem mod 2030.

Bedre løn- og arbejdsvilkår i velfærden. 3 milliarder i 2030.

En psykiatriplan. 3 milliarder i 2030.

Læg dertil beslutningen om, at Danmark selvfølgelig skal levere det bidrag, vi har lovet i NATO.

Regeringen vil fremrykke forsvarsudgifterne. Så vi i 2030 når op på 2 pct. af BNP. Som der er et bredt flertal for her i salen.

20 milliarder mere til forsvar og sikkerhed i 2030.

Uden nye kilder til finansiering. Så går regnestykket ganske enkelt ikke op.

Nogle vil sige: I kan bare hæve skatterne.

Andre vil sige: I kan bare skære ned på velfærden.

Ingen af delene er vejen til at gøre Danmark stærkere. Det vil ikke føre nogen form for udvikling med sig.

Regeringens vej er reformer. Hvor vi vil gøre tingene på en ny måde. Vælge noget fra for at kunne vælge andet til. Og hvor vi alle sammen må bidrage.

For den barske sandhed er, at der ikke findes nogen nemme løsninger.

Tillad mig at være lidt direkte:

Hvis ikke vi reformerer, prioriterer og får endnu flere mennesker i arbejde.

Så må vi slække på de ambitioner, vi har sat for vores samfund.

Enten når det gælder klima. Velfærd. Den enkelte danskers økonomi. Eller de nødvendige investeringer i vores sikkerhed og internationale alliancer.

Så enkelt. Og så svært er det.

Vi kan stille os selv nogle spørgsmål:

Er vi selv tilfredse med det velfærdssamfund, vi tilbyder danskerne?

Er der værdighed nok i ældreplejen? I de rammer, vi giver mennesker med handicap?

Skal vi stille os tilfredse med, at hver tiende elev ikke gennemfører Folkeskolens afgangseksamen?

Er det godt nok, når en ung mand med kræft søges sendt i aktivering, kort tid før han desværre ikke overlever sin sygdom?

Er det godt nok, at vi – i et samfund, hvis fornemste opgave er at sikre social mobilitet – stadig i vidt omfang reproducerer sociale problemer fra én generation til den næste?

Er vi sikre på, at vi leverer en jordklode videre til næste generation, der er i bedre stand end den, vi selv overtog?

Og hvad er vores svar, hvis de sikkerhedspolitiske trusler, vi står over for i dag, ikke falder bort. Men måske snarere er et nyt vilkår?

Jeg kan svare på egne vegne. Og på regeringens.

Danmark er et fantastisk land. Måske verdens bedste. Og meget er godt. Solidt. Og bedre end de fleste andre steder.

Men kan vi nå længere?

Kan vi give endnu flere børn endnu flere muligheder? Kan vi skabe et samfund med mere frihed? Et, der er grønnere? Et, der er stærkere?

Svaret er ja. Men det kommer ikke af sig selv.

Og nej, vi er ganske enkelt ikke tilfredse med de resultater, vi leverer i dag her fra Christiansborg.

Skal vi lykkes med alt det, vi vil med vores land. Så er der brug for reformer.

* * *

Lad mig starte med vores velfærd.

Det danske velfærdssamfund hører til de bedste i verden.

Men der er – i den grad – også rum for forbedring. Forandring. Højere ambitioner på vegne af dem, der har det sværest. Nye mål. Konkrete resultater for danskerne.

Vi kender allerede problemerne til hudløshed.

Bureaukratiet, papirarbejdet og detailstyringen, der æder sig ind på hverdagen på plejehjemmet, i skolen og på sygehuset.

Som koster dyrebar tid og arbejdsglæde. Og går ud over nærværet og omsorgen over for de mennesker, som det hele handler om. De ældre. Børnene. Patienterne.

Det går ikke længere.

Derfor har regeringen sat sig for at gennemføre den mest omfattende frisættelse af den offentlige sektor i velfærdssamfundets historie.

Børnehaver, skoler og plejehjem skal forvaltes af borgerne. Ikke bureaukratiet.

Og ledere og medarbejdere skal mødes med tillid så de kan bruge deres faglighed til selv at træffe beslutninger.

Mennesker er forskellige. Har forskellige ønsker. Forskellige behov. Derfor skal vi styrke det frie valg. Styrke samarbejdet mellem det offentlige og private.

Så der bliver skabt større ligestilling og mere konkurrence mellem leverandører og muligheder for nye partnerskaber.

Og så hver enkelt borger får flere muligheder for at vælge den velfærd og service, man ønsker.

Medborgerskab. Og langt mere lokal frihed, ansvar og engagement. Det skal kendetegne fremtidens velfærd.

Vi skal gøre velfærdsstaten til et velfærdssamfund.

* * *

Frisættelsen af vores velfærd er det ene af i alt otte reformspor, som regeringen har sat sig for at gennemføre.

Jeg vil ikke gennemgå dem alle i dag. Men slå ned på et par af de mest centrale.

Vi skal styrke vores økonomi strukturelt. Flere skal i arbejde. Og alle skal bidrage mere.

Regeringen har sat et mål om at øge den strukturelle beskæftigelse med 45.000 personer i 2030.

Vi foreslår som det første, at vi skal arbejde én dag mere om året. Ved at afskaffe en helligdag.

Vi vil også gennemføre en skattereform, der letter skatten for mennesker i arbejde.

Vi foreslår at forhøje beskæftigelsesfradraget. Sænke topskatten for indkomster op til 750.000 kr. Og indføre en særlig skat på meget høje indkomster.

Skattereformen vil samlet set gøre det mere attraktivt for den enkelte borger at arbejde. Og at yde en ekstra indsats.

For det enkelte menneske handler dét at have et arbejde ikke bare om kroner og øre. Det handler også om værdighed. Stolthed. Fællesskab. Og frihed.

Samtidig skal det – selvfølgelig – altid kunne betale sig at arbejde.

Derfor vil vi særligt forhøje beskæftigelsesfradraget for enlige forsørgere.

At være enlig mor eller far til tre børn og passe sit arbejde kan være et sværere liv end så mange andres. Den indsats. Og de livsomstændigheder vil vi gerne honorere særligt.

De mange, der i dag arbejder deltid, skal have bedre mulighed for fuldtid.

Sygefraværet skal ned.

Samtidig skal vi bane vejen for, at flere af de, der stadig står uden for arbejdsmarkedet, kommer i gang med at arbejde.

Flere kvinder med indvandrerbaggrund skal i job og tage del i fællesskabet med os andre. Der kommer nu en egentlig arbejdspligt. Det skulle vi have indført for mange år siden.

Det er godt for kvinderne. For samfundsøkonomien. For børnene. Og for ligestillingen mellem kønnene.

Og regeringen vil finde nye veje og løsninger, der reelt kan hjælpe de omkring 45.000 unge, der i dag starter deres ungdom og voksenliv alt for skrøbeligt. Fordi de hverken er i uddannelse eller i job.

Når flere kommer i arbejde, vil det styrke vores økonomi, vores virksomheder og vores velfærd.

Men lige så vigtigt. Så vil det løfte tilværelsen og livskvaliteten for rigtig mange mennesker.

At have et job – hvis man overhovedet kan – at gøre nytte og at bidrage er en af de vigtigste værdier i vores samfund.

Ikke alle kan arbejde. Jer, der er ramt af sygdom. Lever med et alvorligt handicap. Eller bare har mistet fodfæstet i tilværelsen for en stund.

I skal mærke, at velfærdssamfundet griber jer.

Det samme gælder jer, der allerede har bidraget gennem et langt arbejdsliv.

* * *

Vi skal have flere i job. Men arbejdspladser kommer ikke af sig selv. De bliver skabt af et stærkt og konkurrencedygtigt erhvervsliv.

Når det går godt for dansk erhvervsliv. Så går det godt for beskæftigelsen. Så går det godt for Danmark.

Derfor vil regeringen arbejde for endnu bedre vækstbetingelser for danske virksomheder.

På så mange områder går danske virksomheder forrest i verden.

Energi og grønne løsninger. Søfart. Digitalisering. Life science. Fødevarer. For nu bare at nævne nogle eksempler.

De styrkepositioner skal vi værne om – og fortsætte med at udbygge.

Både når det gælder de store virksomheder. De mange små og mellemstore virksomheder, der i dag er rygraden i dansk erhvervsliv. Og de helt unge og friske. Iværksætterne. Der kan blive morgendagens kæmper.

Det kræver et skarpt og vedvarende fokus på rammevilkår.

Vi skal sikre bedre adgang til udenlandsk arbejdskraft. Selvfølgelig på ordnede vilkår.

Og regeringen vil fremme iværksætteri. Fremlægge en iværksætterstrategi, der gør det mere attraktivt at være iværksætter – uanset køn – og lettere at tiltrække kapital.

* * *

Det danske uddannelsessystem er en fantastisk succeshistorie. Generation for generation er vi blevet bedre uddannet.

Uddannelse skaber muligheder for den enkelte og en stærkere fremtid for os alle.

For regeringen er reformer på uddannelsesområdet afgørende. Vi skal tage hånd om udfordringerne:

At vi taber for mange børn på gulvet allerede i folkeskolen. Måske fordi det boglige fylder for meget og det praktiske for lidt.

At vi uddanner for få faglærte. Og for få søger mod velfærdsuddannelserne.

At uddannelse i alt for vidt omfang er noget, man tager i ungdommen. Mens for få uddanner sig senere i livet.

Og at for mange slet ikke uddanner sig. Måske på grund af de nederlag, de har oplevet tidligt i livet.

I dag er det hver fjerde ung, der ventes at tage en uddannelse på universitetet. I 1990 var det hver tiende.

Og det arbejdsmarked og de krav, de nyuddannede mødes af, har forandret sig drastisk.

Men er indretningen af universiteterne fulgt med?

Det vil regeringen gerne debattere.

Universiteterne er i dag en hovedvej for mange unge, der bagefter skal finde job i private virksomheder.

Her er det ikke nødvendigvis fem år i auditoriet, der er det bedste redskab til at klæde de unge på.

Der skal også være en tættere kobling til erhvervslivet. Og bedre muligheder for efteruddannelse og vekselvirkning mellem uddannelse og job gennem resten af arbejdslivet.

Derfor foreslår regeringen at oprette nye étårige kandidatuddannelser med mere undervisning og vejledning. Et tydeligt arbejdsmarkedssigte. Og bedre muligheder for at videreudanne sig senere i livet.

Verden omkring står ikke stille. Derfor skal vi turde forandre.

* * *

Det gælder også i sundhedsvæsenet.

For også her er der brug for forandringer. Det vil jeg gerne sætte nogle ord på i dag.

Den fri og lige adgang til sundhed er en bærende søjle i vores velfærdssamfund.

Det er, når vi er syge og allermest sårbare, at vi for alvor har brug for, at velfærdssamfundet griber os.

Flere sygdomme skal forebygges. Rammes vi af alvorlig sygdom, skal behandlingen foregå hurtigt og effektivt. Borgere med kroniske sygdomme skal have et tilbud, så hverdagen ikke bliver unødigt besværlig.

Og i de sværeste situationer skal der være et stærkt sundhedsvæsen, hvor der er tid nok. Til tryghed og omsorg. Behandling og opfølgning.

Høj specialisering i de tilfælde, hvor det er påkrævet. Og nærhed i de fleste andre tilfælde.

Det danske sundhedsvæsen er på rigtig mange måder godt. Vi har dygtige og dedikerede medarbejdere. Høj faglighed. Og vi er gennem årene blevet markant bedre til at diagnosticere og behandle en lang række sygdomme

Men der er også store og akutte problemer.

Siden sommeren 2021 er der oparbejdet et betydeligt behandlingsefterslæb på sygehusene. Og det er svært at rekruttere og fastholde medarbejdere i sundhedsvæsenet.

Ventelisterne er for lange. Alt for mange venter for længe på behandling eller operation på et sygehus. Og patienter, som kommer akut på sygehuset, oplever alt for ofte ventetid og travlhed.

Samtidig er vi udfordret af, at selvom læger, sygeplejersker og andre medarbejdere på sygehusene løber stærkt. Fra patient til patient. Fra undersøgelse til undersøgelse. Fra operation til operation. Så kan det ikke alle steder lade sig gøre at nå det hele.

Presset er for stort.

Dét vil regeringen gøre noget ved.

Regeringen prioriterer 2 milliarder kroner til at få ventelisterne ned og lette presset på akutmodtagelserne.

Det handler ikke kun om penge. Det er komplekst.

Der er mangel på især sygeplejersker. Dalende produktivitet på sygehusene – på trods af, at der de sidste år er blevet tilført betydelige økonomiske midler til regionerne for at løse problemerne.

Sammen med regionerne skal vi aftale en akutplan. Forhandlingerne er gået i gang.

Løn vil spille en rolle. Men andre ting skal også i spil.

Kan vi frigøre sygeplejerskens tid? Så han eller hun i stedet for at udfylde skemaer i højere grad bruger tiden der, hvor det har størst værdi for patienten. Tage blodtryk. Sætte et kateder op. Tale med en bekymret pårørende. Alt dét, der virkelig tæller.

Og kan vi gennem et stærkere samarbejde på tværs af sygehuse, regioner og private aktører organisere tingene på en smartere måde?

Vi skal ikke bare gøre én ting. Men sætte mange tiltag i gang. Og følge dem tæt.

Alligevel må vi erkende, at det bliver et langt sejt træk. Der kan tage flere år.

For også på den lange bane er sundhedsvæsenet udfordret.

Blandt andet af store geografiske forskelle.

I nogle af de tyndtbefolkede dele af landet er der for få læger. Og især mangel på speciallæger. Til gengæld er der i disse områder en stor andel borgere med kroniske sygdomme og ældre med behov for behandling.

Det betyder, at mange patienter og mennesker med kroniske sygdomme ikke nødvendigvis får den behandling, som bedst tager hånd om deres sygdom.

Diabetikeren. KOL-patienten. Som selv skal navigere i et kompliceret sundhedsvæsen.

Det stiller store krav til patienterne. Og de pårørende. Det skaber ulighed i sundhed.

Vi er ikke gode nok til at tage hånd om dem, der har allermest brug for det.

Det må vi kunne gøre bedre. Og ikke kun *lidt*.

Der skal være flere læger, sygeplejersker, sosu'er og andet sundhedspersonale. De skal tættere på patienten.

Og der skal være større sammenhæng mellem, hvad den ene hånd gør. Og hvad den anden hånd gør.

For eksempel går det alt for ofte galt, når en ældre patient udskrives, uden at det er koordineret med hjemmesygeplejen. Så er det vejen til genindlæggelser.

Det er urimeligt over for patienten. Og tager ressourcer ud af et system, der i forvejen er presset.

Der bør altid være nogen, der griber dig, når du bliver udskrevet fra et sygehus.

Og et andet eksempel: I dag er der mange ældre, svækkede borgere, som oplever hyppige og korte akutte indlæggelser. Svingdørpatienter. Det er forvirrende. Det er utrygt.

Ambulancen skal køre og sygehuset tage imod, hvis det er akut. Det er klart.

Men tænk nu, hvis sygehuset kunne række helt ud i borgerens hjem og spare en indlæggelse?

Og hvis det sundhedspersonale, som er tæt på borgeren, var klædt på til at tage flere ting i opløbet?

Vi må tænke nyt. Organisere sundhedsvæsenet på en ny måde. Hele vejen rundt.

I dag kender vi ikke alle svarene. Derfor vil regeringen nedsætte en strukturkommission.

For selvom det haster med at gøre vores sundhedsvæsen bedre og mere robust.

Så er der også brug for, at vi tænker os om. Går grundigt til værks. Og inddrager erfaringer og viden fra både eksperter, medarbejdere, patienter og pårørende.

Vil det tage tid? Ja. Men det er tid, der vil være rigtig godt givet ud. For vi skal gøre det ordentligt.

Sundhed handler ikke kun om kroppen. Men også om psyken.

Vi har i dag en særlig udfordring i vores behandling af mennesker med psykiske lidelser. Som ofte er de mest sårbare af os alle.

Flere og flere søger hjælp i psykiatrien. Får ondt i sindet. Især blandt børn og unge. Det er ubærligt for den, der bliver ramt. Og for den far, mor eller partner, der står magtesløs ved siden af.

Her har vi som samfund svigtet. Ikke givet den nødvendige hjælp.

Dét vil regeringen nu rette op på.

Vi vil give et markant løft til psykiatrien på 3 milliarder kroner i 2030.

Pengene skal gå til bedre forebyggelse. Flere sengepladser. Mere indhold i de dage, hvor patienten er indlagt. Mere personale. Mere forskning.

Det vil betyde en anden psykiatri, end den vi kender i dag. Og en psykiatri, hvor vi langt om længe ligestiller fysiske og psykiske lidelser.

Målet med det store arbejde, vi nu sætter i gang, er et grundlæggende bedre sundhedsvæsen – for alle danskere. I hele landet. Og uanset om det gælder fysiske eller psykiske lidelser.

* * *

Ambitiøse mål sætter vi også, når det gælder klimaet. For klimakrisen er og bliver vor tids største udfordring.

Kampen mod klimaforandringerne er ikke noget, vi kan vælge til eller fra. Det er en bunden opgave. Både for Folketinget og regeringen.

Med regeringsgrundlaget har vi sat det mål, at Danmark skal være helt klimaneutralt i 2045. Og bare fem år senere – i 2050. Der skal vi optage mere CO₂, end vi udleder.

Grøn omstilling er nu en af de grundpiller, vi bygger vores samfund på. Arbejdspladser. Forretningsmuligheder. Eksport. Det, som vores børn og børnebørn skal leve af i fremtiden.

Klimamålene er vigtige. Men det vigtigste lige nu er nok ikke at sætte nye mål. Det er at komme i mål.

Kort sagt få alt det, vi har aftalt på tværs af partierne her i salen, gjort til virkelighed.

Derfor vil regeringen i den kommende valgperiode have et skarpt fokus på implementering.

Vi vil indføre en CO₂-afgift i landbruget. Der skal bane vejen for en grøn omstilling af Danmarks fødevarerproduktion.

Danske landmænd er allerede blandt verdens bedste til at producere fødevarer af høj kvalitet. På en mere miljø- og klimavenlig måde end i mange andre lande.

Nu tager vi skridtet videre. Ansvarligt. Bæredygtigt. Og uden bare at skubbe problemer og arbejdspladser til udlandet. Vi skal udvikle landbruget. Ikke afvikle det.

Regeringen vil også indføre en naturlov. Hvor vi beskytter naturen. Planterne og dyrene. Giver naturen mere plads. Vi skal beskytte drikkevandet. Og etablere ny skov på et areal svarende til to gange Lollands størrelse.

Det skylder vi hinanden. Og generationerne efter os.

* * *

Om en måned er det et år siden, at Putin invaderede Ukraine.

Krigen var et skelsættende brud med alt det, vi troede, var givet.

At freden og friheden var kommet for at blive i Europa. At historien kun kunne gå fremad.

Det, ser vi nu, var en illusion.

Regeringen vil i den kommende periode udarbejde en ny udenrigspolitisk strategi for, hvordan vi skal varetage landets sikkerhedspolitiske, værdipolitiske og økonomiske interesser i verden.

Danmark – og hele rigsfællesskabet – har taget hul på en ny udenrigspolitisk epoke. Som vil kræve noget af os alle.

Tak til de nordatlantiske medlemmer for det gode samarbejde under forhandlingerne om den nye regering.

Vi deler ambitionen om at udvikle fællesskabet mellem vores tre lande. I alle aspekter af samarbejdet. På områder, som er overtaget. Og på områder, som Danmark varetager for hele riget.

Ligeværdigt. Tillidsfuldt. Og med respekt for hvert lands selvstændige identitet, kultur og sprog.

Hvor vi finder fælles løsninger. Og sammen ruster os til de forandringer og udfordringer, vi møder.

Med kontaktudvalget om udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken rykker vi tættere sammen. Det er der brug for i en tid, hvor truende kræfter står lige uden for vores dør.

Rykker sammen gør vi også i EU.

Sidste år meldte Danmark sig helhjertet ind i det europæiske samarbejde om forsvar og sikkerhed. Det er godt både for os og for resten af Europa.

Og transatlantisk. Vi skal bidrage mere til NATO. Løfte mere selv.

Regeringen vil fremrykke vores investeringer i forsvar og sikkerhed. Så vi i 2030 kommer op på 2 pct. af BNP. Som der er brug for, og som vi har lovet vores allierede.

Stillet over for krigens rædsler findes ingen mellemvej. Ukraine skal igen være frit. Og vi andre skal kunne forsvare os selv og hinanden.

Det er med det udgangspunkt, at vi inden længe tager fat på arbejdet med et nyt forsvarsforlig.

Dansk forsvarspolitik har i årtier været kendetegnet ved bredt samarbejde.

Det er mit håb, at vi kan fortsætte den stærke tradition. At vi kan vise danskerne, at vi – på tværs af politiske skel – er fælles om løsningerne. Og om finansieringen.

Vi står over for det største løft af dansk forsvar nogensinde. Det kræver svære prioriteringer. Og det kræver, at vi alle bidrager.

* * *

At være folkevalgt for Danmark er et fantastisk privilegie. Og et stort ansvar.

Vi skal have Danmark godt igennem svære tider.

Vi skal styrke fundamentet under velfærdssamfundet. Forbedre vores sundhedsvæsen. Vores uddannelser. Styrke vores forsvar og sikkerhed. Skabe mere frihed og flere muligheder for mange flere mennesker.

Og gøre vores lille dejlige land endnu stærkere, endnu grønnere og endnu mere trygt.

Alt det. Det kan vi kun, hvis vi er ambitiøse. Åbne. Nysgerrige. Og frem for alt ansvarlige.

Som ny regering vil vi holde hinanden op på, at de automatreaktioner, der lidt for ofte præger den politiske debat, erstattes af både eftertænksomhed og mod til at mødes om reelle løsninger.

Og det er mit håb, at vi her i Folketinget kan finde sammen i et bredt og forpligtende samarbejde, der skal bringe Danmark videre.

Vi har meget, vi skal nå.